

נפגשים בפרשה פרשת וארא

לא להניח את המטה מהיד

לאורך סיפור השעבוד והשחרור מצרים חוזר המטה פעמים רבות. החל מהמפגש של ה' עם משה בסנה, דרך המופתים לישראל ולפרעה, ביצוע חלק מהמכות וקריעת ים סוף. המטה ליווה את משה לאורך כל חייו כמנהיג. הוא הופיע גם בהמשך דרכם של ישראל במדבר - בהוצאת מים מהסלע במסה ומריבה, במחלוקת עם קורח ועדתו ועד האירוע במי מריבה. מהי משמעותו של המטה? לשם מה הוא כה נחוץ לביצוע המכות?

המטה הפך בפני ישראל לנחש ובפני פרעה לתנין. מדוע בחר ה' דווקא חיות אלו? כשפגש ה' את משה בסנה הוא שאל אותו "מה זֶה בְּיָדְךָ?" "ויאמר מטה". ה' ביקש ממשה להתבונן במה שיש לו ביד, (בדומה לשאלת "מה אתה רואה?" אצל ירמיה) כדי להמחיש שהכוח לחולל את השינוי נמצא בידו. משה יכל לענות שיש לו ביד "משענת" או "מקל" או "שבט", אך הוא בחר לקרוא לו "מטה", משום שהמטה מסמל משמעות כפולה. המטה מסמל מצד אחד את הכוח וההנהגה (מעניין לראות את זה בהקשרים שונים: בראשית לח, כה; יחזקאל יט, יד; ישעיהו י, כו) ולכן כשאדם מרים את המטה הוא מראה שיש התרחבות לשלטון, ומצד נוסף הוא מסמל את ההישענות על הקב"ה. (רש"י הירש ד, ב-ה) היה נחוץ שהמכות יופיעו דרך השימוש במטה, כדי לבטא שהן לא מגיעות מכוחם של משה או אהרון, אלא מכוחו של ה' בלבד. "מטה האלוקים". (לא בכדי מספרים חז"ל במדרשים על כך שהמטה נברא בתום בריאת העולם, שזהו מטה קדום של יעקב ויהודה או שמא של אדם הראשון, וכן ששם ה' ושמות המכות היו כתובים על המטה. הכל מאת ה').

במפגשו עם ישראל רצה משה להעביר לעם מסר של חיזוק ועידוד. כנחש הקדמוני, גדוש הכפירה וההטעיה, כך היו ישראל. בתוך גן עדן המושלם והמתוקן הופיע נחש ערמומי שלא מתקן או מחזק דבר, אלא מלא איבה וגאווה. העם המשוועבד, המשוקע בתועבות מצרים, חי בתחושה של "נחש". חוסר אמונה וחיוניות, אי יכולת להישען על עצמם או על ה'. (כדוגמת הנחשים השרפים שהגיעו לאחר מיעוט אמונה)

משה מראה להם שכאשר סומכים על המטה, היינו על כוחו של ה', הרי שהוא איתן ויציב, אך ברגע שעוזבים אותו ומשליכים אותו מאיתנו, אזי הוא הופך לנחש ארסי. (כמו הנחש הקדמוני שהושפל ארצה כשדיבר נגד ה'). הבשורה הגדולה היא שאפשר להפוך את הנחש למטה! בכוחו של ה' להפוך אפילו את הזנב של הנחש למשענת. (כדאי לראות את דיוקן של הנצי"ב בהעמק דבר ד, ד, כדי לשכנע את העם זה מספיק, אבל במאבק מול הגישה של פרעה צריך משהו חזק יותר. פרעה לא נמשל רק ל"נחש בריח" (ישעיהו כז, א. רש"י) אלא הוא גם "התנין הגדול הרבץ בתוך יאריו אשר אמר לי יארי ואני עשיתיני" (יחזקאל כט, ג).

פרעה עמד בפסגת הגישה המצרית הגאוותנית. הוא השווה את עצמו לאל, לתנין גדול הרובץ בתוך היאור העצום ושולט על כל השפע של העולם. אהרון הפך את המטה לתנין ואף המטה בלע את מטות החרטומים כדי להמחיש את גדלותו של ה' על פני כל גישות הגאווה המדומות. רק האמונה בה' היא איתנה. שאר האמונות מפותלות ולא יציבות. (ואף המצרים מושווים לתנינים, כפי שניתן ללמוד מתהילים [עז יג] "אִתָּה פִּרְרַת בְּעֶזְךָ יָם, שִׁבְרַת רְאִשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם", וכפי שמובא במדרשים שאלו הם פרעה וכל חילו שטבעו בים. ואולי זה גם הקשר להשוואת מצרים ל"משענת הקנה הרצוצ" [מל"ב יח כא] שהרי הם ההיפך ממטה יציב שעליו אפשר לסמוך)

כמו דברים שונים בחיינו, עבודת הזוגיות יכולה להיות יציבה וישרה. כל עוד "מחזיקים" ומחזקים אותה, הרי היא דבר שמשרה ביטחון וניתן להישען עליו. ברגע שמשליכים אותה מידינו ולא מתחזקים אותה, הדרך הזוגית עלולה להיות מפותלת ומתעתעת. יציבות דורשת "להחזיק את המטה", כי כשהוא נופל ארצה הוא כבר לא מטה. הוא נחש מסוכן. "איש ואישה: זכו - שכינה ביניהן. לא זכו - אש אוכלתן". הזכות, הזיכוך, מגיעה מתוך אחיזה איתנה ואמונה ביציבות הזוגיות שלנו.

הצמנה למפגש

מצורף קובץ של משחק "מסות ונחשים"... ומי שלא רוצה - יכול לשחק גם בעל פה. ☺

מטרת המשחק היא להגיע לבית שני בני הזוג משחקים עם אותו "חיל", ובכל פעם מתקדמים לפי זריקת קוביות. אם ה"חיל" נעצר על "מטה" - מתקדמים תוך כדי שאחזק מבני הזוג יגיד במה הוא סומך על כך זוגו או נשען עליו.

אם ה"חיל" נעצר על "נחש" - אוזרים אחורה תוך כדי שאחזק מבני הזוג יגיד מאילו "נחשים" בזוגיות כדאי להיזהר,

כאלו שמסדרים לנו אוסר יציבות וביטחון ומפריעים לנו בעבודת הזוגיות. תהנו!

להצטרפות לקבוצה השקטה
שלחו הודעה עם המילים:

"נפגשים בפרשה"

לטלפון 054-5459014

או בדף הפייסבוק שלנו: בדרך ערך

לב אלה

הרצה חדשה יצאה לדרך...
קהילות או ארגונים
מוזמנים להזמין ערב מהנה ומעמיק
להעצמת הזוגיות

מי אנחנו?

אסף וצופיה זילברפלד

מחנכים, מרצים ומדריכי סיורים

מוזמינים אתכם להעצים את השיח הזוגי

נשמח לקבל תובנות, רעיונות או טיפים לשיפור

מטות ונחשים

91	92	93	94	95	96	97	98	99	
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

